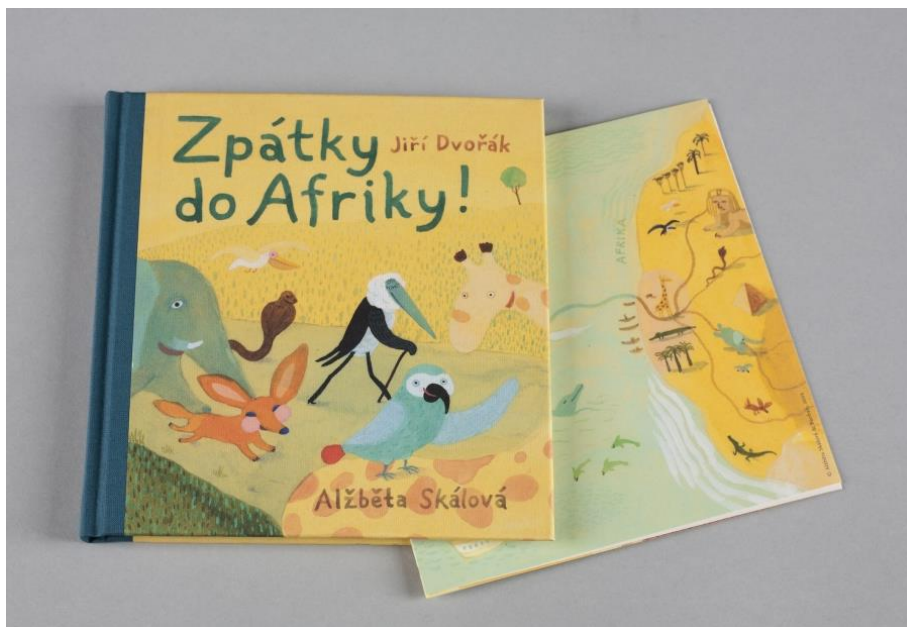

Zpátky do Afriky!

Literárně výchovný projekt pro mateřskou školu

Klára Haberhauerová

Děti z mateřské školy Panenské Břežany se v tomto školním roce společně zapojily do adopce Loriho papuánského v pražské ZOO. Projekt **Zpátky do Afriky!** je tedy nejen inspirován knihou českého autora Jiřího Dvořáka. Je plánován pro děti z mateřské školy v Panenských Břežanech, kterou navštěvuje 20 dětí ve věku 3–6 let. Projekt je připraven pro všechny věkové kategorie s důrazem na děti navštěvující mateřskou školu v posledním roce před nástupem do základní školy, tj. některé činnosti jsou plánované jako společné aktivity, jiné jsou určeny pro děti ve věku 5–6 let.

Projekt je plánován na 7 po sobě jdoucích týdnů (jeden konkrétní den v týdnu) a zaměřuje se na pochopení významu „všude dobře, doma nejlíp“. Čas jedné lekce je plánován od 8 do 10hod s přestávkami na hygienu a svačinu. V odpoledních hodinách mohou být začleněny činnosti pro „předškoláky“ zaměřené na grafomotorický, předmatematický rozvoj apod. Pomocí projektu mají děti možnost, skrz svět zvířat, nahlédnout a zažít vztahy mezi kamarády, co znamená pomoci druhému a umět vyjádřit své emoce. Ve třídě bude umístěna mapa, po které se po ukončení každé jedné lekce posuneme dál k cíli. Projekt vyvrcholí návštěvou pražské zoo na jaře letošního školního roku.

Projekt vychází ze školního vzdělávacího programu Mateřské školy Panenské Břežany. Pokrývá některé očekávané výstupy ze všech vzdělávacích oblastí

Dítě a jeho tělo

- *pohybovat se bezpečně ve skupině dětí*
- *přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů*
- *pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus*
- *vést stopu tužky při kresbě apod.*
- *kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů*

- zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly)

Dítě a jeho psychika

- spontánně vyprávět zážitky z přečteného příběhu
- rozkládat slova na slabiky (rytmizace)
- správně reagovat na světelné a akustické signály
- zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho
- rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie
- navrhnout další varianty řešení (co by se stalo, kdyby ...)
- experimentovat s výtvarně netradičními materiály
- orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed)
- porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; poznat, co do skupiny nepatří)
- přijímat pokyny

Dítě a ten druhý

- navazovat kontakt a spolupracovat s dospělým
- využívat neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla, apod.)
- aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému)
- chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené
- cítit sounáležitost s ostatními

Dítě a společnost

- dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti
- chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat
- pojmenovat povahové vlastnosti
- navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství
- cítit se plnohodnotným členem skupiny
- vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné apod.)

Dítě a svět

- spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně)
- být citlivý k přírodě
- uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)

Plán se v průběhu projektu může měnit dle reakcí a potřeb dětí, učitelkou může být pozměněn nebo doplněn. Jde tedy pouze o návrh činností a výstupů, kterých by učitelka ráda dosáhla.

O knize

Název knihy:	Zpátky do Afriky!
Autor:	Jiří Dvořák
Ilustrace:	Alžběta Skálová
Nakladatelství:	Baobab
Rok vydání:	2005
Počet stran:	72

Papoušek Jára z pražské zoo se rozhodne, že práskne do bot a malou klec vymění za Afriku. Dá dohromady partu kamarádů a vypraví se na dalekou cestu. Jestlipak tramvaj uveze slona? Umí fenek čurat jako pes? Kolik ryb unese pelikán v zobáku? Jak si může žirafa přivydělat na lodní lístek? Trpí kobra mořskou nemocí? To všechno je ukryto v této knížce do malé kapsy...

Kniha je bohatě ilustrovaná a nedílnou součástí knihy je i ilustrovaná mapa znázorňující cestu zvířat z pražské zoo do Afriky...

1. Kapitola, ve které se papoušek šedý dostane z klece

Cílem je seznámit se s papouškem Járou a dalšími postavami. První asociace významu slova doma. Vyjádření pocitů.

Pomůcky: bubínek, čtvrtky, tempery, tužky, pastelky, fixy, nůžky, lepidla, obrázky zvířat, pracovní list

1. Ranní kruh – Byli jste někdy v ZOO? Kdo bydlí v ZOO? Jak tam bydlí? Jaká jste viděli zvířata? Proč jsou zvířata zavřená? Kdo se o ně stará? Je to jejich domov?
2. Představení knihy, společné prohlížení obrázků, poznávání zvířat z obrázků – rozvoj předčtenářské gramotnosti. O čem by kniha mohla být?
3. Honička se záchranou – Jeden je baba, ostatní se zachrání před chycením tím, že řeknou zvíře a sednou si na zem. Do hry se vrátí, až se jich dotkne jeden z kamarádů.
4. Zvuky zvířat – četba knihy po stranu 11. Děti se seznámí detailněji s prvním hrdinou knihy, papouškem Járou, a jeho přáním. Děti chodí v prostoru herny do rytmu bubínku, když bubínek přestane hrát, pokusí se vydat zvuk, který podle nich vydává papoušek a další učitelkou určená zvířata.
5. Domov zvířat – děti, dle věku a schopností, se pokusí namalovat obrázek zvířat a jejich domovů v ZOO. Reflexe – jak se zvířátkům v klecích a ohradách žije? Jak se mi pracovalo? Co se mi povedlo? (kresba, malba, koláž)
6. Pracovní list – grafomotorika – rovná čára. Činnost určena pro „předškoláky“ v odpoledních hodinách.

Zapisovat reflexi z ranního kruhu a z malby.

Na konci lekce seznámení s mapou, společné umístění na nástěnku a umístění posuvného zvířátka – papouška (symbol party kamarádů).

2. Druhá kapitola, ve které marabu přelstí vrátného

Cíl: zaměřit se na postavy zvířat, partu kamarádů. Význam slova pomoc, jak mohu pomoci druhému, jak pomáhám doma? Kdo je to kamarád?

Pomůcky: modelína, podložky, pracovní listy

1. Ranní kruh – Co jsme se dozvěděli minule? Každý řekne jedno slovo, poté společně dáme dohromady všechny důležité informace. Prohlédnutí a připomenutí mapy. Co je to mapa? Jaký má význam?
2. Rytmizace – rytmy zvířat (vytleskávání druhů zvířat)
3. Honička se záchranou – Jeden je baba, ostatní se zachrání před chycením tím, že řeknou zvíře a sednou si na zem. Do hry se vrátí, až se jich dotkne jeden z kamarádů.

4. Řešení problémů – čtení z knihy po stranu 20. Povídání nad předčteným textem – porozumění. Kdo je to hlídač a co má na práci? Co kdyby hlídač odhalil zvířátka? Kde jsou jejich rodiče?
5. Modelování hlavních hrdinů – zvířátek.
6. Porovnávání – větší / menší a objevování protikladů. Předškoláci pracovní list z knihy *Žvanda a Melivo*.

Na konci shrnutí, společná reflexe. Postoupení dále v mapě. Umístění vymodelovaných zvířátek do prostoru šatny.

3. Třetí kapitola, ve které se příliš spěchá

Cíl: rozpoznat rozdíl mezi městem a vesnicí / obcí. Co bych dělal, kdybych se ztratil? Umím si říct o pomoc? Porozumění v sociálních situacích

Pomůcky: hudba na CD, bubínek, pracovní list

1. Ranní kruh – připomenutí hlavních hrdinů, prohlédnutí mapy. Byl jsem někdy ve velkém městě? Nebál jsem se tam?
2. Rychle a pomalu / spěchání a zvolnění – porozumění slovům, děti chodí a pohybují se do rytmu bubínku nebo hudby. Hra na sochy – reakce na signál.
3. Čtení po stranu 32, ukázka ilustrací, popis obrázku. Co se přihodilo slonovi? Kde se vzal cirkus? Byl ve městě skutečně cirkus? Co mě zaujalo?
4. Znázornění pohybů zvířat – „ostatní zvířata se rozeběhla, rozletěla nebo rozplazila za ním“
5. Předškoláci – zraková percepce – hledání rozdílů v řadě

Na konci shrnutí, společná reflexe. Postoupení dále v mapě. Zapisovat průběžně reflexi z průběhu celé lekce.

4. Čtvrtá kapitola, ve které pelikán pořád jenom huhlá

Cíl: cílem čtvrtého bloku je rozvoj sluchové percepce, vyjádření svých pocitů

Pomůcky: Obrázky *Žvanda a Melivo*, čtvrtky A3, A4, šablona ryba, obrázky ryb, tužka, tempery, houbičky, lepidlo, nůžky, barevné papíry

1. Ranní kruh – připomenutí, co jsme se zvířátky již prožili a zažili. Každý řekne jedno slovo / myšlenku a postupně dáme příběh dohromady. Povídání o proměnách / reliéfu krajiny – rovina, kopec, hory. Co mám rád?

2. Stupňování podstatných jmen – řeka, říčka, pramínek. Strom – stromek – stromeček. (Obrázky Žvanda a Melivo).
3. Dramatizace „chůze po rovině, do kopce, z kopce.“ Chůze po motorickém chodníčku a opičí dráha. Předmatematické činnosti – krokování (Hejného metoda)
4. Čtení po stranu 39. Proč plameňák huhňal? Předškoláci – rozvoj sluchové percepce (pes – les, des – des, ten – den, apod. jsou to stejná slova?)
5. Koláž – malba: pelikán a ryby. Kolik ryb se vejde pelikánovi do zobáku? Co se mi povedlo? Jak se mi pracovalo?

Na konci shrnutí, společná reflexe. Postoupení dále v mapě. Zapisovat průběžně reflexi z průběhu celé lekce.

5. Pátá kapitola, ve které se všichni pustí do práce

Cíl: pátá lekce se zaměří na řešení problémů, jak se dostat přes překážku, která nás může potkat např. v lese, ale i pokud si s kamarádem nerozumím. Porozumění, že si kamarádi pomáhají, a každý je výjimečný.

Pomůcky: talířky, tupé nože, prkýnka, kelímky, chleba, sýr, okurky, papriky apod.

1. Ranní komunitní kruh: připomenutí již prožitého příběhu, party kamarádů. Po sestavení příběhu se pokusíme odhadnout, co čeká zvířátka dál.
2. Pantomima, dramatizace – co rád dělám? Jak si rád hraji? Jedno dítě mlčky předvádí oblíbenou činnost, ostatní hádají. Kdo uhodne, nahradí v převádění svého kamaráda.
3. Řešení problémů – Čtení knihy po stranu 53. Jak se zvířátka dostala na loď? Jaké profese zastávali? V čem byl kdo výjimečný? Proč papoušek Jára vařil? Čím bych chtěl být?
4. Vaření – jako papoušek Jára i děti si ve dvojicích nebo trojicích připraví svačinu.

Na konci shrnutí, společná reflexe. Zapisovat průběžně reflexi z průběhu celé lekce. Posunout papouška Járu dále na mapě.

6. Šestá kapitola, v níž kobra vypraví pohádku babičce

Cílem je porozumění přečteného textu, pokusit se hledat řešení v problému, popis. Seznámit ostatní kamarády s mým pokojíčkem u mě doma, umět se vyjádřit tak, aby mi ostatní porozuměli.

Pomůcky: grafomotorické listy, čtvrtky, temperry, štětce, kelímky na vodu, fixy, velký balící papír, velký karton

1. Ranní komunitní kruh: Jaká zvířátka se vydala na cestu? Vyhledávání cesty na mapě. Proč se chtějí dostat zvířátka domů? Co znamená pojem „domov“? Jak vypadá můj pokojíček?
2. Honička se záchranou - Jeden je baba, ostatní se zachrání před chycením tím, že řeknou zvíře a sednou si na zem. Do hry se vrátí, až se jich dotkne jeden z kamarádů.
3. Čtení textu po stranu 63. Porozumění textu – Ráno chodí po čtyřech, v poledne po dvou a navečer po třech. Co je to? (strana 58)
4. Předškoláci – grafomotorika – vlny. Orientace v číselné řadě 1-5.
5. Malba – společná malba lodi a party kamarádů. Děti se musí domluvit, kdo co bude v společné práci tvořit.

Na konci shrnutí, společná reflexe. Postoupení dále v mapě. Zapisovat průběžně reflexi z průběhu celé lekce.

7. Sedmá kapitola, ve které se skoro všichni dostanou domů

Cíl: zaměřit se na objasnění výroku „všude dobře, doma nejlip“, uvědomění si svého místa v rodině, co mám rád.

Pomůcky: puzzle, padák

1. Ranní komunitní kruh: Co jsme se dozvěděli o partě kamarádů? Kdo je můj kamarád? Mám kamaráda ve školce? Rozcvička mluvidel.
2. Hry s padákem – na závěr společné schování pod padák
3. Rytmizace - vytleskávání svého jména a jména mého kamaráda
4. Čtení knihy po stranu 68. Společné prohlídnutí knihy, obrázků. Co mě nejvíce v knize zaujalo? A co se mi nelíbilo?
5. Puzzle obálka knihy (zalamovaná A3) – společné hledání jednotlivých částí a složení obrázku
6. Předškoláci – sluchová paměť – opakování řad, vět.

Na konci shrnutí, společná reflexe. Postoupení na mapě do cíle. Zapisovat průběžně reflexi z průběhu celé lekce.

ADOPČNÍ LISTINA

Zoologická zahrada hl. m. Prahy předává tuto adopční listinu
ZŠ a MŠ Panenské Břežany,
které se staly dne 28. září 2016
adoptivním rodičem
lori papuánského

Ivana Vyšínová
kontakt s veřejností
Zoo Praha

ADOPTIVNÍ RODIČ
ZOO PRAHA

Miroslav Bobek
ředitel
Zoo Praha